

Alle gode gange tre

Korridorpolitik under parabelen: TV-3 med film

gen, at han går amok med havemøblementet til drengens store forskrækkelse. Filmen er et eksempel på eminent god skuespillerinstruktion, flot timing, velfungerende lyd billede. Den kan ikke undgå at komme i SFCs distribution.

I den kunstlede ende lå et forsøg på at forny traditionen fra ingen mindre end både Carl Th. Dreyer og Ingmar Bergman. Forbavsende nok var det kun få gange filmen *De saliges ø skurrede*. Den fortæller om et præstepar i ubestemmelig fortid – eminent spillet af Torben Jensen og Pia Vieth – og de samlivsproblemer, der opstår omkring seksualiteten og mandens undertrykkelse. Instruktøren Susanne Bier, som virkelig må siges at være et talent, blev usædvanligt godt hjulpet af fotografen Erik Zappons intense billeder, der faktisk ligger på linie med Sven Nykvists billeder for Bergman og Henning Bendtsens for Dreyer.

Samme fotograf stod også markant for billederne i klippereleven Lizzie Corfixens film *Capella*. Den virkede for første gang i en filmskole-sammenhæng mere som et personligt nødvendigt budskab end som en afslutningsfilm. Det var en nærmest traumatisk skildring af en cancersyg kvindes (Lillian Goldin) svingen fra kvalmende apati til hæmningsløs selvudfoldelse og hendes totalt manglende kommunikation med omverdenen.

Mindre vellykkede uden at være pinlige var Terje Dragseths *Missionen*, en forhørsituation med Lars von Trierske postmodernistiske mystifikationer og Lars Kjeldgaards *Når vinden vender*, en lidt udvendig periodefilm fra Vestkysten omkring år 1900.

Afgangsfilmene lover godt for Danmarks film fremtid i den noget traditionsbundne ende med internationale co-produktioner i kikkerten.

Carl Nørrested

Filmfestival i Malmø i august

Nu er der mulighed for at gøre sig bekendt med både ny vesttysk og ny sovjetisk film – på én gang og på en uge. Omkring 20 vesttyske og 20 sovjetiske film vises på Malmø filmfestival i dagene 16.-21. august for 20 Skr. pr. film og 25 Skr. for medlemskort inklusive festivalkatalog.

Der er film af blandt andre Jutta Brückner, Josef Rödl, Alexander Kluge, Jean Marie Straub, Herbert Achternbusch og 6 film af Robert van Ackeren. Og fra Sovjet bl.a. Aleksej German, Tjengis Abuladse, Olga Narutskija og en retrospektiv med de fleste af Elim Klimovs film. Flere af instruktørerne vil være til stede.

Yderligere oplysninger: Malmø Film Festival, Östra Rönneholmsvägen 4, 211 47 Malmø. Tlf: 46-040-11 80 16.

Bag lukkede døre finder i disse måneder en slåskamp sted af vital betydning for den fremtidige finansiering og distribution af spillefilm i Danmark. Slagsmålet handler ikke om sølle småpenge i størrelsesordenen den samlede filmlovs bevillinger, men om magten i en kommende landsdækkende TV-3 kanal, finansieret af abonnements salg.

Forhistorien er i korthed den, at driftige forretningsfolk lagde et gøgeæg i daværende kulturminister Lise Østergaards lille lokal-TV-forsøgsrede. Forfærdede medlemmer af kulturministeriets lokalradio- og -TV-udvalg og ditto politiske partier prøvede at standse abonnements-TV forsøget i hovedstadsområdet. Takket være manglende omtanke og ikke mindst bortrejste medieforskere, havde politikerne glemt at forbyde abonnementsfinansiering. Hvad der ikke er forbudt er tilladt – i hvert fald i demokratiske lande.

Nødtvunget måtte embedsapparatet meddele kulturministeren, der i mellemtiden kom til at hedde Mimi Jakobsen, at der – som det hed – ikke var hjemmel til at nægte forsøg med abonnementsbetaling. Dette var startsignalet til en længere – og for de fleste stadigvæk uforståelig – række af transaktioner, der via en rask lille konkurs gav kontrollen over forsøgsstationen til den multinationale gigant Esselte. Ministeriet kendte naturligvis ikke grundlaget for den endelige transaktion, da man godkendte denne, det var jo trods alt midt i sommerferien, men da kontrakterne endelig kom på bordet indstillede ministeriets udvalg, at de skulle annulleres, da den redaktionelle kompetence var deponeret hos Esselte.

„Vi bestemmer selv“, sagde forsøgsstationen, „vuffilivov“ sagde kulturministeren, som ofte lægger et Shubiduabånd i ministerbilens afspiller for at slappe af. Hun fandt ikke anledning til at bekymre sig om det besynderlige i, at man indenfor en tilfældig valgt måned kunne se, at 18 spillefilm og serier var blevet sendt samtidigt over Esseltes satellit og Kanal 2.

Statistisk interesserede drøftede naturligvis, om dette kunne bero på et tilfælde, men debatten forstummede helt, da det i december 1986 blev afsløret, at Kanal 2 havde sendt 47 spillefilm og serier samtidigt med Esseltes satellit – igen inden for samme måned. Tilbage var to muligheder, enten at Kanal 2's redaktionelle kompetence rakte til at bestemme udbuddet over for Esseltes europæiske satellitkanal eller omvendt.

Som garniture for spillefilmene er der uheldigvis et krav om 50% egenproduktion,

som Kanal 2 dog imødekommer med en række interessante nyskabelser. Mest epokegørende er nok *Radio Pejs*-serien, som når warholiske højder. Det flere timer lange program, som sendes på fredage, består af en ét-kamera indstilling på en pejs med ild i, medens stationen afspiller døgnet mest aktuelle plader.

På basis af erfaringerne med Esselte har det ministerielle udvalg i sin betænkning fra rådet abonnement som finansieringsform for lokal-TV.

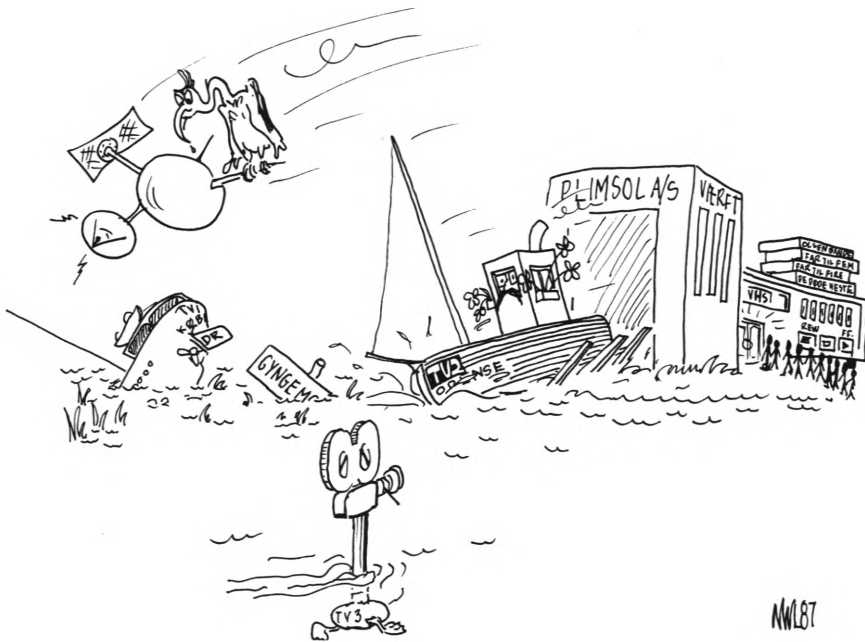
I efteråret 1986 foreslog en gruppe af studerende på Københavns Universitets Institut for Filmvidenskab, i anledning af filmlovsrevisionen, etablering af en danskejet spillefilmskanal – et TV-3 drevet af Danmarks Radio og TV2 med betydelig vægt på en forpligtelse til produktion af danske spillefilm. Få dage efter blev ideen positivt taget op af Danmarks Radios radiorådsformand Per Stig Møller. Samme radioråds næstforkvinde, der bekvemt nok også er ambitiøs næstforkvinde for landets største parti, mente dog at nu måtte overbuddet på TV-området høre op, og debatten nå Weiss' ende, helst før den var begyndt. Foruden de to vigtige poster beklæder fru en bestyrelsespost i Det frie Aktuelt, der samarbejder med Kanal 2 om reklamer for avisen.

Efteråret blev til vinter og flere måneders radiotavshed på TV-3-fronten fulgte, medens dele af befolkningen i smug og flere antenneforeninger i al offentlighed opstillede parabolantennener – bl.a. for at se de satellitbårne spillefilmskanaler, der i dag kan modtages i Danmark.

Ifølge ubekræftede rygter begyndte kulturministeren, der aldrig offentligt har ytret sig for en fortsættelse af Esseltes elektrificerede forsøgsfilmklub, ved årsskiftet 1986/87 at sondere terrænet for et TV-3 sammen med personer knyttet til filmbranchen. Uofficielt ventes et udspil fra ministeren i løbet af sommeren, Esseltes forsøgstilladelse og ansættelsesaftaler med de ansatte udløber 1. oktober i år.

I forbindelse med det nye forlig om hybridnettet, hvor man aftalte alt det man i det forrige forlig havde aftalt aldrig at aftale, kom forligspartierne i regeringen og socialdemokratiet ind på spørgsmålet om et TV-3. Socialdemokraterne var ivrige, fordi et sådant tilbud kunne øge tilslutningen til nettet og dets udbygningshastighed. Det blev af parterne kraftigt betonet, at denne sag måtte gøres til genstand for nærmere overvejelse.

Socialdemokraterne har i et særligt medie-

Tegning: Nils Wettergren Lorentzen

udvalg drøftet sagen ved flere lejligheder, men fremkommer ikke med offentlige udtalelser endnu. Sagen hænger nemlig sammen med, at samme udvalg har været udsat fra voldsom pression fra LO's Bingo-Knud. Navnet skyldes at han bærer ansvaret for fagbevægelsens revolutionerende TV-nyskabelse, bingo-spillet. En særpræget erhvervsmæssig udnyttelse af æteren, som bruges til at udjævne klasseforskelle ved uddeling af mikrobølgeovne og solarier. Disse spil skal nu pumpes op med yderligere indtægter – helst inden Bingo-Knud bliver væltet på LO's kongres i november i år. Sagen er nemlig den, at fagbevægelsen har sat sig på lokalradio- og -TV-stationerne overalt i landet. Nogle af de 180 mio. kr., der ikke kunne bruges til at vælte regeringen med, skal nu benyttes til udstyr og programmer. Fagbevægelsen vil gerne have pengene forrentet, således at der fortsat kan blive råd til Det frie Aktuelt's samarbejde med Esselte om oplæsning af telegrammer fra Rådhuspladsen mellem spillefilmene. Her er naturligvis også tale om et-kamera produktioner – tydeligvis en genre i vækst.

Der er derfor SUPER-BINGO, hvis både reklame og abonnement bliver tilladte finansieringsformer. Foreløbigt har Anker Jørgensen personligt blandet sig og meddelt, at snakken om reklamer i lokal-TV og -radio i socialdemokratiet må forstumme – indtil der er afholdt folketingsvalg. Det dræbende argument er: Hvorfor lufte den interne uenighed mellem partiet og fagbevægelsen og partifællerne indbyrdes, når der er så meget andet, man kan være uenig om?

Men det er ikke præmaturt allerede nu at udpege én vinder af den hemmelige TV-3

krig. Vinderen er ikke Møller, Weiss, HP eller Bingo-Knud, men Esselte.

Selskabet har aldeles offentligt krævet at kunne sende Kanal 2 til hele landet via hybridnettet. Kulturministeriets udvalg siger stadigvæk nej, når ordet lokal-TV nævnes. Men kabellobbyen er stærkest; vinder den ikke på den ene måde, tages stikket hjem på den anden. Ubemærket af offentligheden forhandler de koncessionerede telefonselskaber med Esselte. Hvis folkestyret ikke makker ret, sendes Esseltes satellitkanal, der, som det flere gange er konstateret, viser præcis de samme spillefilm som Kanal 2, ud i det landsomfattende hybridnet. I den situation er der ikke megen mening i at opretholde Kanal 2 som station. Trods Radio Pejs-lignende lokale udsendelser koster stationen alligevel 3 mio. kr. om måneden. Hvad skal man også med 180 medarbejdere, når man kan nøjes med en til at smøre parabolen. Abonnenterne kan i stedet blive tilsluttet hybridnettet, Esseltes Kanal 2-dekodere kan uden videre benyttes til dette formål og der er allerede i dag svenske undertekster for alle med tekst-TV, tryk side 199 frem på skærmen. Men er det i Birthe Weiss' interesse? Hun regner jo med fortsat at kunne markedsføre Det frie Aktuelt i Kanal 2.

På satellit er der intet krav om national produktion og den danske filmbranche kan iøvrigt være ligeglad. Esselte har aldrig sendt en dansk spillefilm.

KTAS' energisk arbejdende bestyrelsesformand, Mogens Camre, der ynder at blande sig i selv de mindste detaljer vedr. telefonboksens indretning, er påfaldende tavs. En tese er derfor, at Esseltes satellitkanal kan være socialdemokraternes svar på det hybridnetsbårne TV-3. En udenomsparlamentarisk

plan, som udmærker sig ved ikke at behøve at involvere regering og folketing – uden at der er tale om gadens parlament.

Hvad vil der ske i den socialdemokratiske Lambeth Walk? Et skridt frem og to tilbage, se til højre, se til venstre hele regimentet drejer om. Danmark er nu eneste land i verden, som har abonnements-TV, der aldrig har vist en eneste national spillefilm. Landets største parti ønsker kun et TV-3 som lokomotiv for flere kabler, det holder Metals medlemmer i arbejde. Filmproduktionsmiljøet nævnes ikke med et ord.

Hvad vil regeringen og dens støtteparti, som tidligere har udtrykt sympati for abonnementsfinansiering. Hvorfor er tinsoldaten Bilgrav tavs – han har ellers ikke noget imod at blive grebet i at tale med ord i munden. Skal tavsheden i forbindelse med den prolongerede filmlovsbehandling ses i lyset af, at der arbejdes for politiserede kompromisdannelser i ubevogtede øjeblikke?

På den baggrund savner vi den offentlige og uforpligtende underholdning fra landets lille kreds af medieforskere. Tavsheden hos disse socialpolitiske intriganter, ansat på forskningsvilkår, er der en naturlig forklaring på: De er endnu ikke kommet sig over indførelsen af reklame i TV2.

I god overensstemmelse med emnet er den politiske situation i øjeblikket krypteret – og man må ty til piratdekodning for overhovedet at få adgang til selv ubekræftede rygter. Det må imidlertid ikke hindre, at vi får ukodet debat om, hvorvidt de mange TV-seere, der bevisligt vil betale for at se spillefilm i TV, også skal have mulighed for at se danske spillefilm og dermed være med til at finansiere produktionen af dem eller ej.

Først og fremmest handler det som sædvanligt om magt, partipolitisk kontrol med mediernes indhold og – indtil nu – udenlandske og iøvrigt helt berettigede økonomiske interesser.

I Gyngemosen er DR sunket halvt i knæ, TV2 ventes at leve op til de politiske intentioner om at sprede en duft af idylliseret provinsialisme, stokroser og stald i danske hjem og markerer dette ved at domicilere sig på Odenses tidligere kreaturmarked. Når de borgerlige og socialdemokraterne så får hver deres kanal at hælde vand ud ad ørene i, er det reelle problem måske, at samme politikere frygter, at seerne ville foretrække at zappe over på en tredje mulighed.

Den dramaturgisk interesserede vil bemærke, at dramaet forlængst har passeret point-of-no-return, og at det i realiteten kun henstår at afgøre, om TV-3 skal være en ren Esselte-kanal, en superblanding af lokal fagbevægelses-bingo og Esselte eller et TV-3, der i konkurrence med Esselte kan gavne dansk spillefilmproduktion.

Hvornår har du sidst skrevet til din folketingspolitiker?

ParabOle